

FIRST PROFESSIONAL B.A.M.S. DEGREE EXAMINATION
MARCH 2022

(MAY 2021 SESSION)

PAPER III — SANSKRIT

Q.P. Code : 641353

Time : Three hours

Maximum : 100 marks

Answer ALL questions.

I. विस्तरयत : (2 × 15 = 30)

1. अधोदत्त श्लोकानां पद पदार्थ अन्वय व्याकरण कार्याणि विशदयत:
 - (a) शीतसेवा सहिष्णुत्वम् पैङ्गल्यम् हरिकेशता, प्रियवादित्वमित्येद्वारुणम् कायलक्षणम्।
मध्यस्थता सहिष्णुत्वमर्थस्यागमसंचयौ, महाप्रसवशक्तित्वं कौबेरं कायलक्षणम्।
 - (b) गन्धमाल्यप्रियत्वं च नृत्यवादिन्नकामिता, विहारशीलता चैव गान्धर्वं कायलक्षणम्।
प्राप्तकारी दृढोतथाने निर्भयः स्मृतिमान्च्छुचिः, रागमोहमदद्वेषैर्वर्जितो योग्यसत्त्ववान्।।
2. (a) वृद्धिसन्धि ससूत्रम् सोदाहरणं विशदयत।
(b) आयुर्वेदस्य पञ्च विग्रहाणि लिखत।
(c) स्नानशीलस्य गुणाः।

II. टिप्पणीं कुरुत। (10 × 5 = 50)

1. चक्रधर कथा संग्रह लिखत।
2. मृगया गुणाः
3. धन्वन्तरिः कः? वैशिष्ट्यं लिखत।
4. सन्धिच्छेदं कुरुत:-
 - (a) षट्सन्तः
 - (b) सुगण्णीशः।
 - (c) चक्रिंस्त्रायस्व।
 - (d) अक्षौहिणी।
 - (e) संस्कृतम्।

5. अधोदत्त शब्दानां सूत्रम् वृत्ति च लिखत।

- (a) करणम्
- (b) संप्रदानम्
- (c) कर्म
- (d) लोपः
- (e) अनुदात्तः

6. समासम् कुरुतः

- (a) त्रयाणां पन्थाः
- (b) वीणायाम् प्रवीणः
- (c) यूपाय दारु
- (d) नखैः भिन्नः
- (e) दुःखम् अतीतः

7. शब्द रूपाणि लिखत :-

- (a) “पितृ”
- (b) “अक्षि”

8. संस्कृते अनुवदतः

Systematic practice of pranayama helps to cure all diseases. If pranayama is not systematic it creates various types of diseases.

9. सन्धत्तः-

- (a) अष्टौ + आहारः
- (b) तथा + इन्द्रियाणि
- (c) आरोहति + अवरोहति
- (d) नित्य + उत्सवम्
- (e) सः + अपि

10. आङ्गल भाषायां लिखतः-

शिशिरकाले वह्निः मृततुल्यं भवति। क्षीरभोजनमपि अमृततुल्यं भवति। राजसम्मानम् अमृतम्। प्रियजनस्य दर्शनमपि अमृततुल्यं भवति।

III. उत्तरयत :-

(10 × 2 = 20)

- 1. “धर्मस्य त्वरिता गतिः”, “इष्टम् धर्मेण योजयेत्” कथा सन्दर्भम् लिखत
- 2. “षष्ठीः शेषे”

3. शास्त्राय च सुखाय च । के?
 4. सद्यः प्राणकराणि षट्। के?
 5. माहेश्वर सूत्राणि लिखत।
 6. संशोधयत :-
 - (a) पिता पुत्रः आह्वयति।
 - (b) अर्चकः भक्तः प्रसादं ददाति।
 7. प्रत्ययानुपयुज्य रूपं लिखत:-
 - (a) गम् + तव्यत्
 - (b) उप + विश् + ल्यप्
 8. विग्रह वाक्यानि लिखत:-
 - (a) पाणिपादम्
 - (b) कुपुरुषः
 9. तस्य नित्योत्सवं गृहम्। कस्य?
 10. “अस्” धातु लट् लकार रूपाणि लिखत।
-